

Ośrodek Pomocy Społecznej
44-200 Rybnik, ul. Żużłowa 25
tel. (032) 42-211-11, fax. (032) 42-601-21
e-mail: sekretariat@opsrybnik.pol.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

ZA 2016 ROK

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku – jest budżetową jednostką organizacyjną Miasta Rybnika, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Rybniku Nr 56/XII/90 z dnia 28 lutego 1990r w sprawie utworzenia jednostki budżetowej stopnia podstawowego o nazwie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku podporządkowanej Prezydentowi Miasta, do realizacji zadań pomocy społecznej. Podstawę działalności Ośrodka stanowi statut nadany uchwałą Rady Miasta Rybnika Nr 333/XX/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r., a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.*).

Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków samorządowych budżetu Miasta, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Obszary działań pomocy społecznej w mieście wpisują się w zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

I. Zadania gminne i powiatowe przewidziane w ustawie o pomocy społecznej:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń drogą decyzji administracyjnych,
- praca socjalna,
- specjalistyczne poradnictwo,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- kwalifikowanie i kierowanie osób do placówek pomocy społecznej, zawieraniem porozumień z innymi gminami, powiatami w sprawie zasad zwrotu kosztów za pobyt w domach pomocy społecznej,
- tworzenie mieszkań chronionych,

- prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, bezdomnych, usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi) oraz rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- pobudzanie społecznej aktywności, ukierunkowanej na zaspakajanie własnych potrzeb – od pomocy ku samopomocy,
- pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,
- specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowanie i realizację programów zgodnych z celami strategii integracji i polityki społecznej, jak również wdrażanie działań i przygotowywanie projektów umożliwiających wykorzystanie środków finansowych. Funduszy Strukturalnych na zasadach współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

II. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON , a w tym dofinansowanie do:

- likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- kosztów działania dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej.

III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych,
- przyznawania i wypłacania świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenia spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych.

IV. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawo energetyczne dotyczą:

- przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych drogą decyzji administracyjnych.
- przyznawania i wypłacania dodatku energetycznego w drodze decyzji administracyjnej.

V. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dotyczą :

- kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
- prowadzenia spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami),
- prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej,
- organizowania wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.
- zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej niezastrzeżonych dla innych podmiotów – w szczególności w związku z art. 182 ust 1 i 2,
- organizowania pracy z rodziną.

VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego drogą decyzji administracyjnych.

VII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczą:

- przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodzin wielodzietnych.

I. Zadania własne i zlecone gminie :

1. Pomoc finansowa udzielona – 3779 osobom/rodzinom na ogólną kwotę 4.020.593,69 zł w formie zasiłków:

- 1/ celowych dla 1831 osób/rodzin na kwotę – 1.427.108,59 zł¹ w tym zasiłki celowe specjalne otrzymało 421 osób/rodzin na łączną kwotę – 207,138,00 zł oraz z tytułu zdarzenia losowego otrzymała 1 osoba na kwotę – 1.500,00 zł,
- 2/ stałych dla 461 osób na kwotę – 2.143.485,10 zł z dotacji budżetu państwa,
- 3/ okresowych dla 353 osób/rodzin na kwotę – 450.000,00 zł także z dotacji budżetu państwa.

2. Pomoc osobom bezdomnym:

Ze schronienia skorzystało 215 osób, (mężczyźni oraz matki z dziećmi). Decyzje przyznające miejsce w schronisku wydane na podstawie umów zawartych z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Przegędzy, Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym – Oddział Terenowy w Rybniku - Niewiadom, Stowarzyszeniem Przyjaciół Człowieka „Tęcza” w Raciborzu oraz Schroniskiem im. Jana Pawła II w Rybniku.

3. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki wypłacono 8 opiekunom na łączną kwotę – 31.704,07 zł (w tym koszty obsługi).

4. Dożywianiem objęto 3.921 osób w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na łączną kwotę 1.500.000 zł, z czego:

środki budżetu miasta to kwota - 600.000 zł
dotacja z budżetu państwa to kwota - 900.000 zł

- 1/ obiady w szkołach – 973 dzieci tj. 122.228 posiłków na kwotę – 514.398 zł,
- 2/ obiady w przedszkolach – 475 dzieci tj. 45.982 posiłki na kwotę – 148.392 zł,
- 3/ zasiłki na dożywianie – 1.203 rodziny tj. 2.467 świadczeń na kwotę – 836.370 zł.

5. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (zadanie zlecone do realizacji przez stowarzyszenie krajowe Polski Czerwony Krzyż (w ramach umowy) na ogólną kwotę: **549.247,00 zł**, a w tym:

- 1/ usługami podstawowymi objęto 115 osób, wypracowano – 19.151 godz. na kwotę – 233.642,00 zł,
- 2/ usługami pielęgnacyjnymi objęto 29 osób, wypracowano - 3.434 godziny na kwotę – 68.680,00 zł,
- 3/ usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 38 osób, wypracowano – 4.514 godzin na kwotę – 76.926,00 zł,
- 4/ usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone) objęto 39 osób, wypracowano – 7.855 godzin na kwotę – 169.999,00 zł.

6. Zlecono wykonanie 16 pogrzebów dla osób samotnych na kwotę 31.516,00 zł.

7. Do OPS wpłynęło 247 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Wydano 1.297 Kart.

8. Dodatki mieszkaniowe – wypłacono 21 008 dodatków mieszkaniowych na ogólną kwotę – 5.121.700,62 zł, które wypłacane były do lokali w zasobach:

- 1/ komunalnych - w liczbie 11.619 dodatków na kwotę - 2.810.369,54 zł,
  - 2/ spółdzielczych - w liczbie 7.581 dodatków na kwotę - 1.800.243,67 zł,
  - 3/ wspólnot mieszkaniowych - w liczbie 1031 dodatków na kwotę - 246.863,28 zł,
  - 4/ prywatnych - w liczbie 217 dodatków na kwotę - 60.401,21 zł,
oraz innym - w liczbie 560 dodatków na kwotę - 203.822,92 zł.
- Wypłacono dla 6.465 osób / rodzin dodatków energetycznych na kwotę ogólną 96.163,14 zł.

¹ Dane za okres styczeń – grudzień 2016 r.

W tym:

- 1/ dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną w liczbie 2.100 na kwotę 23.559,94 zł,
- 2/ dla gospodarstw 2-4 osób w liczbie 3.600 na kwotę 56.057,40 zł,
- 3/ dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób w liczbie 785 na kwotę 14.660,25 zł.

9. Składki na ubezpieczenia zdrowotne:

Składki zdrowotne opłacano dla 399 osób pobierających zasiłki stałe oraz dla 18 osób bezdomnych, które objęte były indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na łączną kwotę – 164.743,44 zł z dotacji budżetu państwa.

Wydano 140 decyzji potwierdzających, wygaszających i odmawiających potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom nieposiadającym ubezpieczenia zdrowotnego.

10. Pomoc instytucjonalna dla mieszkańców Rybnika:

- 1/ do domów pomocy społecznej skierowano 31 nowych osób, (w tym 2 osoby otrzymały skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego w Dąbku). Umieszczono poza Rybnikiem na podstawie decyzji kierujących do domów pomocy społecznej mieszczących się na terenie innych gmin – 26 osób, mieszkańców miasta Rybnika,
- wydano 35 decyzji dot. odpłatności za pobyt w tych domach oraz 13 decyzji zmieniających w związku ze zmianą kosztów utrzymania mieszkańca w dps i ze zmianą dochodów osób przebywających w domach pomocy społecznej.), ponadto w ramach zawartych umów 20 rodzin ponosi część kosztów pobytu swoich krewnych w tych placówkach. Natomiast koszty gminy zamknęły się w kwocie 3.040.115,07 zł i zostały poniesione za pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem Rybnikiem.
- 2/ wydano : - 44 decyzje kierujące do MDPS w Rybniku,
- 29 decyzji o umieszczeniu w MDPS w Rybniku
- 49 decyzji dot. odpłatności za pobyt w MDPS oraz 23 decyzje zmieniające).
W ramach 57 umów rodziny dopłacają do swoich krewnych przebywających w MDPS.

W roku 2016 **55 osób** skorzystało na podstawie decyzji kierujących i o odpłatności z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „OLIGOS”** w Rybniku, ul. Karłowicza 48, który realizuje program wspierająco - terapeutyczny dla osób z upośledzeniem umysłowym. Placówka posiada 40 miejsc.

Z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „COGITO NOSTER”** skorzystało **48 osób**, który jest placówką posiadającą 40 miejsc - zapewniającą pomoc i wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi i chorym psychicznie.

W utworzonym w grudniu 2015 r. **Dziennym Domu „Senior-Wigor”** w roku 2016 przebywało 21 osób. Placówka posiada 30 miejsc i zapewnia usługi dla seniorów w wieku 60+.

11. Odwołania od decyzji administracyjnych:

- 1/ w sprawach o skierowanie do domu pomocy społecznej zgłoszono 6 odwołań do SKO w tym:
  - 2 decyzje zostały utrzymane w mocy,
  - 1 decyzja uchylona i przekazana do ponownego rozpatrzenia,
  - 1 decyzja uchylona w całości i umorzono postępowanie,
  - 1 decyzja uchylenie terminu do wniesienia odwołania,
  - 1 decyzja stwierdzająca niedopuszczalność wniesienia odwołania;

- 2/ w sprawach świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – ogółem złożono 14 decyzji odwołań do SKO w Katowicach, a w tym:
- 5 decyzji zostało utrzymanych w mocy,
  - 6 decyzji uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia,
  - w przypadku jednego odwołania SKO stwierdziło uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
  - 1 odwołanie do SKO pozostawiło bez rozpatrzenia (zgon strony),
  - 1 odwołanie jest w toku załatwiana przez SKO;
- 3/ w sprawach dodatków mieszkaniowych – ogółem złożono 6 odwołań do SKO w Katowicach, a w tym:
- 5 decyzji utrzymano w mocy,
  - 1 Kolegium uchylilo i przekazało do ponownego rozpatrzenia.

12. Pomoc środowiskowa realizuje zadania, skierowane do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez pracowników socjalnych, 5 Punktów Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta Rybnika, pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności, asystentów rodziny Zespołu Asysty Rodzinnej i pracownika Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

W roku 2016 wsparciem objęto ogółem - **3405 rodzin (7674 osoby w tych rodzinach)**. Na przestrzeni roku przyjęto **7654 wnioski o pomoc**. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek liczby środowisk objętych wsparciem o 212 (tj. ok. 6% mniej); sytuacja taka ma miejsce pierwszy raz od kilku lat, jest prawdopodobnie skutkiem wprowadzenia Programu Rodzina 500 plus, jak również notowanego ogólnego spadku liczby mieszkańców Miasta. Ze wsparcia materialnego skorzystały **2364** rodziny (5631 osób w rodzinach), tj. o 342 rodziny mniej, niż w 2015 roku (spadek o ok. 13%). Ze wsparcia wyłącznie w formie pracy socjalnej skorzystało **1041 rodzin z liczbą 2028 osób w rodzinach** (wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym o 130 środowisk). Zmiana proporcji pomiędzy liczbą udzielanych świadczeń materialnych a liczbą udzielonego wsparcia w postaci pracy socjalnej (spadek liczby rodzin korzystających z pomocy materialnej, wzrost liczby rodzin korzystających z pracy socjalnej) jest zjawiskiem korzystnym.

Tabela przedstawia rodziny objęte pomocą na podstawie decyzji administracyjnych oraz objęte pracą socjalną /liczby w kolumnach nie sumują się, w rodzinie może równocześnie wystąpić kilka problemów/

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych		
	pomocą na podst. decyzji administracyjnej	pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1700	159	4307
Sieroctwo	2	0	5
Bezdomność	273	148	481
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	166	32	915
Bezrobocie	1208	140	3678
Niepelnosprawność	1016	323	2215
Długotrwała lub ciężka choroba	861	325	2388
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	863	133	2920
Przemoc w rodzinie	19	16	108
Alkoholizm	326	64	697
Narkomania	33	7	55
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	58	6	97
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiekuńczo wychowawczą	2	0	9
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	0	1
Sytuacja kryzysowa	24	0	55
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Ogółem: liczba rodzin – 3405; liczba osób w rodzinach – 7674

Pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny prowadzono w 372 rodzinach, w tym w 153 rodzinach z dziećmi. Zrealizowano również 16 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

W 2016 roku z systemu pomocy społecznej, m.in. w wyniku prowadzonej pracy socjalnej odeszło 450 środowisk, w których było 995 osób, a w tym 173 rodziny z dziećmi.

Główne przyczyny odejścia z systemu pomocy społecznej obrazuje poniższe zestawienie

L.p.	Przyczyny odejścia	Liczba rodzin – ogółem		w tym liczba rodzin z dziećmi		
		l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. dzieci do 18 r. ż.
1.	Przewyciężanie trudnej sytuacji w rodzinie	126	334	76	255	107
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	81	170	41	124	52
2.	Podjęcie aktywności zawodowej	95	224	46	166	83
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	56	122	19	72	38
3.	Uzyskanie świadczeń emerytalno-rentowych	21	38	1	11	5
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	10	14	-	-	-
4.	Umieszczenie/pobyt w DPS lub ZOL	42	53	-	-	-
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	37	46	-	-	-
5.	Zmiana miejsca zamieszkania	34	95	23	82	45
6.	Zgony	84	119	3	11	5
7.	Rezygnacja lub odmowa współpracy	31	80	16	61	24
8.	Inne przyczyny	17	52	9	37	20
	Ogółem *	450	995	174	623	289

* liczby z poz. 1-8 nie muszą się sumować

13. Obszary pracy socjalnej

1. Bezrobotni - w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku Ośrodek Pomocy Społecznej poza działaniami w kierunku aktywizacji zawodowej klientów (motywowanie, monitorowanie kontaktów z PUP, współdziałanie z doradcą zawodowym, kontrakty socjalne) wskazuje osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych. Skierowania otrzymało 168 osób, pracę w ramach PSU podjęły 133 osoby.

W 2016 r. wytypowano 103 osoby bezdomne do podjęcia prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne wykonywało 14 osób.

Osoby wskazane przez OPS do wykonywania prac społecznie użytecznych

2016	Wskazania do PUP	Skierowanie do wykonania PSU	Odmowa wykonania PSU	Rezygnacje zakładu pracy
Styczeń	583	-	-	-
Luty	623	22	-	-
Marzec	649	58	2	-
Kwiecień	664	29	2	-
Maj	658	16	4	2
Czerwiec	651	9	4	1
Lipiec	632	12	3	-
Sierpień	598	10	5	1
Wrzesień	585	7	1	1
Październik	563	4	1	-
Listopad	560	1	3	-
Grudzień	560	-	5	-
Ogółem	-	168	30	5

2. Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - pomoc i wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom. Szeroko wykorzystywane jest wsparcie asystentury rodzinnej. W sytuacjach zagrożenia dobra małoletnich podejmowane są działania w porozumieniu z sądem rodzinnym, policją, kuratorami, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, placówkami wsparcia dziennego. W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia bądź zdrowia dzieci są one zabezpieczane poza środowiskiem rodzinnym.

Do zadań pracowników socjalnych, poza pracą prowadzoną bezpośrednio w środowisku rodzinnym, należy m.in.:

- opiniowanie sytuacji rodziny ubiegającej się o wsparcie asystenta rodziny,
- opiniowanie, sprawozdawanie, informowanie o sytuacji rodzin na potrzeby Sądu, Prokuratury, innych jednostek z obszaru pomocy społecznej – łącznie w 593 rodzinach,
- uczestniczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego – odbyły się 103 spotkania z udziałem pracowników socjalnych,
- uczestniczenie w zespołach ds. oceny wychowanków pozostających w pieczy zastępczej (osobiście bądź poprzez informacje pisemne) – dla 198 rodzin,
- sporządzanie wywiadów z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny – w 42 rodzinach,
- sporządzanie opinii o kandydatach na rodziny zastępcze – w 28 rodzinach,
- sporządzanie informacji o rodzinie ubiegającej się o pomoc fundacji i organizacji pozarządowych – dla 11 rodzin,
- kierowanie do grup wsparcia – ogółem skierowano 263 osoby,
- uczestniczenie w akcjach wspierających rodzinę – wypoczynek letni dzieci, paczki, typowanie rodzin do Szlachetnej Paczki, rozdział artykułów szkolnych przekazanych przez EDF,
- weryfikacja zasadności przyznania i właściwego sposobu wydatkowania środków z Programu 500+ – w 7 rodzinach.

Zespół Asysty Rodzinnej zatrudniał 6 asystentów rodziny. Ponadto dzięki dotacji otrzymanej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” w okresie od lipca do grudnia 2016 r. Ośrodek zatrudniał w tym okresie dodatkowo 6 asystentów. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin z problemami opiekuńczymi w rozwiązywaniu tych problemów, w oparciu o opracowany wspólnie z rodziną plan pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny i jej otoczenia oraz instytucji wspierających rodzinę.

Ogółem wsparciem asystentów zostało objętych **146 rodzin**, w których było 558 osób i wychowywało się 214 dzieci, 24 dzieci przebywało w pieczy zastępczej.

Rodziny z dziećmi objęte wsparciem pomocy społecznej

Lp.	Rodziny z dziećmi objęte wsparciem pomocy społecznej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci do 18 r.ż.
1.	Rodziny z dziećmi – ogółem	960	3717	1936
2.	Rodziny z dziećmi przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze	200	809	436
	w tym:			
	wsparcie asystenta rodziny*	137	535	299
	zgłoszone przez sąd do wsparcia	32	106	57
	zgłoszone przez pr. socjalnego do wsparcia	104	390	236
	uczestniczące w grupach wsparcia	21	84	44
	dzieci umieszczone w świetlicach	25	92	57
	Objęte kontraktem socjalnym	135	505	289
	Liczba wywiadów z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny	48	164	71

*niezależnie od źródła wsparcia

Rodziny z dziećmi i ich sytuacja - objęte wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	69	280	176
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	10	43	25
3.	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	19	31	42
	w tym:			
	spokrewnionych	3	5	5
	innych	17	28	37
4.	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	9	19	15
	w tym:			
	na terenie Miasta Rybnika	7	15	13
	poza miastem	2	4	2
5.	Rodziny zastępcze spokrewnione	1	2	1
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	11	46	27
	w tym z rodzin zastępczych	0	0	0
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	7	26	14

Pkt. 3 i 4 – do liczby osób w rodzinach nie wliczono dzieci pozostających w pieczy zastępczej

Potrzeby rodzin biologicznych starających się o odzyskanie pełnej opieki nad dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej na rok 2017

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	42	98	64
2.	Wsparcie asystenta rodziny	32	95	45
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	1	5	1
4.	Terapia i Mediacje	21	58	31
5.	Grupy wsparcia	26	67	37

Potrzeby rodzin z dziećmi wynikające z trudności opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dziecka poza rodziną na rok 2017

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	58	198	23
2.	Wsparcie asystenta rodziny	84	312	39
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	3	12	1
4.	Terapia i Mediacje	26	101	7
5.	Usługi :	4	6	-
	w opiekuńcze	2	2	-
	tym specjalistyczne	1	1	-
6.	Placówki wsparcia dziennego	16	73	1
7.	Grupy wsparcia	36	135	10

3. Osoby starsze i niepełnosprawne - pomoc w tym zakresie udzielana jest osobom i rodzinom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb socjalno – bytowych i jest ukierunkowana na organizowanie wsparcia umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku, przy wsparciu najbliższej rodziny, usług opiekuńczych, rehabilitacji, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, a w przypadku niemożności pozostania w środowisku – umieszczenie w domu pomocy lub zakładzie opiekuńczo – leczniczym.

Na przestrzeni roku 2016 liczbę rodzin korzystających ze wsparcia środowiskowego przedstawia poniższa tabela.

Wsparcie środowiskowe dla rodzin (placówki)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób korzystających ze wsparcia	Praca socjalna		
				ogółem	wyłącznie	na wniosek sądu
1. Cogito Noster	48	91	48	48	14	0
2. Oligos	55	133	55	52	23	0
3. WTZ I ul. Kościuszki	4	12	4	4	1	0
4. WTZ II ul. Barbary	1	2	1	1	0	0
5. Senior - Wigor	21	25	21	22	13	0

Sytuacja osób starszych	liczba rodzin	I. osób starszych		Praca socjalna		Kontrakt socjalny	L. aktywnych zawodowo	L. aktywnych spot.	Niepełnosprawność	L. korzystających z usług opiekuńczych	L. korzystających z usług medycznych	L. przewlekłe chorych	kombatanci	L. oczekuj. na miejsce w dps	L. umieszczonych w dps
		K	M	ogółem	wyłącznie										
1. Pozostające w rodzinie	167	132	37	152	60	0	3	14	92	57	36	140	6	8	5
2. Osoby samotne	266	173	71	266	62	7	-	42	183	91	54	175	5	19	18
3. Diady	28	28	28	28	6	-	-	1	20	8	7	26	1	2	1
Ogółem	461	333	136	446	128	7	3	57	295	156	97	341	12	29	24

W grudniu 2015 roku na terenie dzielnicy Popielów został uruchomiony Dzienny Dom Pobytu - „Senior –Wigor” gdzie aktualnie przebywa 11 osób w wieku powyżej 60 lat. W 2016 roku z oferty Dziennego Domu skorzystało 21 osób.

Pracownicy socjalni ponadto monitorowali sytuację osób używających w warunkach domowych sprzętu zasilanego energią elektryczną, a także osób starszych i samotnych, których funkcjonowanie w środowisku mogło być zagrożone w okresie zimowym. Na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzono 176 wywiadów weryfikujących okoliczności przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna. Przeprowadzono 130 wywiadów w celu wydania decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej u osób tego prawa pozbawionych. Osoby starsze i niepełnosprawne objęte są również działaniami Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

4. Osoby bezdomne – w roku 2016 wsparciem objęto **509 osób bezdomnych z 447 rodzin** (276 rodzin na podstawie decyzji administracyjnej, 148 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej). Z systemu pomocy społecznej z różnych przyczyn, ale również w efekcie pracy socjalnej, odeszło 60 środowisk osób bezdomnych, a 10 rodzin (17 osób) otrzymało mieszkanie.

Praca na rzecz bezdomnych prowadzona jest zarówno w terenie (pustostany, altany i inne miejsca przebywania bezdomnych), gdzie szczególnie w okresie zimowym wymagane jest duże zaangażowanie pracowników monitorujących sytuację osób tam przebywających, jak i w schroniskach. Pracownicy socjalni sporządzają również wywiady środowiskowe z bezdomnymi przebywającymi na terenie Rybnika (m.in. w Schronisku im. Jana Pawła II), nie będącymi jego mieszkańcami.

Na podstawie umów zawartych przez OPS skierowania do schronisk otrzymało:

- 1/ 97 mężczyzn do Schroniska Św. Brata Alberta w Przegędzy,
- 2/ 75 mężczyzn do Schroniska im. Jana Pawła II w Rybniku,
- 3/ 85 mężczyzn, 23 kobiety do schroniska „Dom Nadziei” ChSD w Niewiadomiu (tam też z matkami przebywało 63 dzieci),
- 4/ 8 kobiet z 3 dzieci – do Schroniska Centrum Matki z Dzieckiem „Maja” w Raciborzu,
- 5/ ze schroniska „Przytulisko dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku korzystały 176 osoby (121 kobiet wraz z 53 dziećmi oraz 2 mężczyźni).

Pracownicy Zespołu obsługiwali 2 mieszkania chronione dla mężczyzn, w których przebywało 10 osób, oraz 2 mieszkania dla kobiet, w których przebywało 13 kobiet i 6 dzieci.

Osoby bezdomne otrzymały również pomoc w formie zasiłków celowych, okresowych, bonów żywnościowych oraz zasiłków stałych. Osoby bezdomne korzystały z pomocy w formie ubrania, środków czystości, pieczywa wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK - 21 osób otrzymało skierowanie, 54 osoby miały możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej FEAD, jak również z gorącego posiłku wydawanego przez Ochronkę Parafialną przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rybniku. Dzięki współpracy ze studiem fotograficznym "KA" 32 osoby miały możliwość wyrobienia zdjęć do dowodu osobistego.

Największym problemem w tej grupie klientów są problemy uzależnienia od alkoholu (129 osób) i środków psychoaktywnych (28 osób). Na terapię skierowano 97, regularnie w terapii brało udział 37 osób. Pracownicy socjalni w związku z dużą liczbą osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu i środków odurzających podejmowali działania motywujące te osoby do podjęcia terapii odwykowej. Pracownicy Zespołu w rozwiązywaniu tych problemów współpracują z OIKiP, Poradnią Uzależnień, Poradnią Zdrowia Psychicznego, kuratorami sądowymi, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, w ramach której do leczenia skierowano 26 osób. Pracownicy monitorowali przebieg leczenia, częstotliwość spotkań oraz przeprowadzali rozmowy z pracownikami tych ośrodków.

W 2016 r. 10 rodzin (17 osób w rodzinie) otrzymało mieszkanie z zasobów gminy Rybnik,

- usamodzielnio się 60 rodzin : 34 rodziny w efekcie pracy socjalnej przezwyciężyły swoją trudną sytuację ,
- pracę podjęło 11 osób,
- 14 osób zmarło,
- 2 osoby otrzymały miejsce w DPS,
- 10 środowisk zmieniło miejsce zamieszkania.

W roku 2016 pracownicy socjalni Zespołu zawarli 204 kontrakty socjalne z czego 5 zostało zrealizowanych pozytywnie, 194 kontraktów jest w trakcie realizacji, 5 kontraktów zostało zerwanych oraz 76 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności – zakończone pozytywnie 70, w trakcie realizacji 6.

Zespół ds. Bezdomności współpracował z PUP w Rybniku , Strażą Miejską jak i Policją , PCK . Współpracę można określić jako dobrą , na uwagę zasługują działania wspólnie podejmowane ze SM i KMP.

W okresie zimowym pracownik socjalny Zespołu wraz z pracownikami SM i KMP dokonywali objazdu miejsc gdzie przebywały osoby bezdomne tj. altanki działkowe , baraki , opuszczone budynki, dworce. W okresie zimowym 2016 r. pracownicy stale monitorowali 68 miejsc gdzie przebywało łącznie 62 osoby.

Z doświadczenia nabytego w pracy z osobami bezdomnymi wynika, iż najlepszą drogą do usamodzielnienia tej grupy osób będą kompleksowe i zintegrowane działania aktywizujące w sferze społecznej i zawodowej oraz ścisła współpraca z instytucjami, co w rezultacie pozwoli tym osobom usamodzielnić się i wyjść z systemu pomocy społecznej.

Zespół ds. Bezdomności liczy 5 osób, kierownik oraz 4 pracowników socjalnych Z uwagi na wzrastającą liczbę środowisk bezdomnych wydaje się zasadne pozyskanie dodatkowego etatu na stanowisko pracownika socjalnego, ze względu na duże obciążenie pracą gdyż na 1 pracownika socjalnego przypada 111 środowisk osób bezdomnych.

5. Wsparcie kierowane do ogółu klientów OPS - w ramach pracy socjalnej, której adresatami są klienci Ośrodka niezależnie od rodzaju problemu pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej :

- uczestniczyli w 87 spotkaniach w ZGM, mających na celu umożliwienie klientom odpracowanie zadłużeń czynszowych,
- sporządzali wnioski o wgląd w sytuację osób i rodzin – do Sądu i Prokuratury (52 zgłoszenia), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (14 zgłoszeń), Zespołu ds. Przemocy (35 zgłoszeń), Zespołu Psychiatrii Środowiskowej (21 zgłoszeń),
- sporządzali wywiady w celu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej klientom pozbawionym tytułu do ubezpieczenia – dla 130 osób oraz 16 osób objętych Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności,
- zorganizowali Wieczernę Wigilijną dla osób samotnych lub bezdomnych, w której udział wzięło 100 osób. Osoby te otrzymały paczki żywnościowe.

Z **bezpłatnej pomocy żywnościowej FEAD** programu POPŻ z żywności wydawanej przez PCK na podstawie skierowań wydawanych przez pracowników socjalnych w ramach Podprogramu 2016 skorzystało **4556 osób**, natomiast w ramach Podprogramu 2016/2017 wydano dotychczas skierowania dla **3166 osób**. Realizatorami programu na terenie Miasta są Polski Czerwony Krzyż oraz Caritas. Osoby zainteresowane mogły ponadto uczestniczyć w warsztatach (kulinarnych, ekonomicznych, racjonalnego żywienia).

Od kwietnia 2016 roku, w związku z wprowadzeniem rządowego Programu Rodzina 500 plus, pracownikom socjalnym doszło nowe zadanie związane z weryfikacją zasadności przyznania środków z Programu oraz z monitorowaniem właściwego wykorzystania przez rodziny przyznanych w ramach Programu środków. Ogółem **783 rodziny (2896 osób)** pobierające świadczenie 500 plus korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

6. Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej

W ramach działań zespołu prowadzone są grupy wsparcia, warsztaty, panele, spotkania oraz kluby dla osób zainteresowanych, również nie będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dotychczas przygotowano i zrealizowano programy:

- 1/ „Funkcjonalna Rodzina” dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi:
  - program podstawowy: 6 grup, 60 spotkań, 31 uczestników,
  - program rozszerzony: 1 grupa, 6 spotkań, 4 uczestników;
- 2/ „Przeciw Osamotnieniu” dla opiekunów osób niepełnosprawnych – 2 grupy, 19 spotkań, 19 osób uczestniczących;
- 3/ „Aktywny Senior” – 2 grupy, 22 spotkania dla 15 uczestników;
- 4/ „Asystent z Powerem” – 1 grupa, 2 spotkania dla 6 uczestników;
- 5/ Klub Seniora – 1 grupa, 3 spotkania, 12 uczestników;
- 6/ Grupa e-Senior – 1 grupa, 9 spotkań, 5 uczestników,
- 7/ Klub MOCARZ – 1 grupa, 10 spotkań, 8 uczestników;
- 8/ warsztaty – 9 spotkań dla łącznie 31 osób uczestniczących.

Łącznie w 2016 roku utworzono **15 grup wsparcia** dla **77 osób**, które spotykały się w trakcie **131 spotkań/sesji grupowych**.

Ponadto zorganizowano konferencję „ Na pomoc rodzinie”, spotkania z przedszkolakami w ramach edukacji środowiskowej, wizytę w Domu Senior Wigor, spotkanie „Za czerwonym murem” mające na celu zapoznanie się z historią oraz oferta świadczoną przez Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku, teatr terapeutyczny, wspólne kolędowanie i spotkanie wigilijne.

14. Przemoc – podstawowym obszarem podejmowanych działań przez pracowników Zespołu ds. Przemocy jest świadczenie pracy socjalnej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wspieranie

rodzin dotkniętych przemocą, koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Do Zespołu wpłynęło 556 zgłoszeń w 438 rodzinach. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło rodzin z dzielnicy Boguszowice Osiedle (40), a następnie dzielnic: Maroko-Nowiny (30), Paruszowiec - Piaski (23) i Chwałowice (19).

Działania podejmowane w ramach Zespołu ds. Przemocy w 2016 roku		I półrocze	Cały rok
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z podejrzeniem przemocy		303	438
Liczba zgłoszeń w związku z podejrzeniem przemocy		342	556
w tym:	w związkach formalnych i nieformalnych	231	363
	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	22	47
	wobec innych osób (np. rodziców dorosłego rodzeństwa	80	126
	jednocześnie wobec kilku osób	9	20

Psycholog Zespołu przeprowadził 214 sesji terapeutycznych dla 14 osób będących w stałej terapii oraz 32 konsultacje jednorazowe dla osób zgłoszonych przez pracowników socjalnych zespołu. W większości konsultacje psychologiczne dotyczyły członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – 43 osoby. Pozostałe 3 osoby zostały objęte pomocą wyłącznie w ramach Zespołu ds. Przemocy.

W rodzinach, w których nie prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, pracownicy zespołu prowadzili pracę socjalną skupioną na wsparciu i pomocy prawnej. Kolejnymi obszarami aktywności pracowników zespołu były rodziny, w których występowały niewłaściwe postawy wychowawcze lub niewłaściwa opieka nad osobami starszymi i chorymi.

Zasadniczą częścią działalności Zespołu ds. Przemocy jest od kilku lat realizacja procedury „Niebieskie Karty”, a przede wszystkim koordynowanie działań grup roboczych, organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku i prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach objętych procedurą.

Działania prowadzone przez pracowników Zespołu ds. Przemocy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku

Działania podejmowane w ramach ZI w 2016 roku	I półrocze 2016 roku	II półrocze 2016 roku	Cały 2016 rok
Ilość posiedzeń ZI	3	2	5
Ilość spotkań grup roboczych	18	18	36
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych	374	294	668

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”		I półrocze 2016 roku	II półrocze 2016 roku	Cały 2016 rok
Ilość <u>prowadzonych</u> procedur „Niebieskie Karty”		279	254	436
Ilość procedur <u>przeniesionych</u> z innego okresu statystycznego		z 2015 roku 88	z I półrocza 2016 97	przeniesione na 2017 81
Ilość procedur <u>wszczętych</u> w 2016 roku		191	157	348
w tym z:	<i>policji</i>	144	105	249
	<i>Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku</i>	37	36	73
	<i>Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku</i>	6	8	14
	<i>z placówek oświatowych</i>	4	7	11
	<i>placówek służby zdrowia</i>	0	0	0
	<i>Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku</i>	0	1	1
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – C”		187	145	332
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „Niebieskiej Karty – D”		156	141	297
Ilość procedur <u>zamkniętych</u> w 2016 roku				
ogółem:	ilość procedur	181	174	355
	liczba rodzin	164	157	308
w tym:	z powodu <u>ustania przemocy</u>			
	ilość procedur	168	162	330
	liczba rodzin	151	146	284
w tym:	z <u>braku zasadności prowadzenia działań</u>			
	ilość procedur	13	12	25
	liczba rodzin	13	11	24
Ilość <u>wniosek do innych instytucji</u> ogółem		184	144	328
w tym do:	prokuratury	33	22	55
	sądu rejonowego	42	37	79
	MKRPA	106	82	186

Analizowana cecha populacji		I półrocze 2016 roku	II półrocze 2016 roku	Cały 2016 rok
Ilość prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”		279	254	436
Liczba rodzin objętych pomocą		249	214	355
w tym:	rodziny zgłoszone pierwszy raz do ZI	126	70	196
	rodziny zgłoszone kolejny raz do ZI	123	144	159
	rodziny z innego okresu statystycznego	z 2015 roku 80	z I półrocza 2016 74	przeniesione na 2017 66
Charakterystyka wg płci				
Osoby doświadczające przemocy	razem	285	266	447
w tym:	kobiety	234	226	361
	mężczyźni	27	19	45
	dzieci	24	21	41
Osoby stosujące przemoc	razem	280	259	439
w tym:	kobiety	27	17	50
	mężczyźni	251	242	387
	dzieci	2	0	2
Charakterystyka wg rodzajów stosowanej przemocy				
Liczba osób doświadczających przemocy	psychicznej	272	254	436
	fizycznej	177	148	292
	ekonomicznej	88	76	121
	seksualnej	10	12	22
	zaniedbania	46	39	63
Charakterystyka wg relacji rodzinnych				
Przemoc	w związkach formalnych i nieformalnych	192	173	292
	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	15	15	30
	wobec innych osób (np. rodziców dorosłego rodzeństwa)	65	53	97
	jednocześnie wobec kilku osób	7	13	17
Charakterystyka wg statusu materialnego				
Rodziny	korzystające z pomocy materialnej OPS	67	46	91
	nie korzystające z pomocy materialnej OPS	182	168	264

Charakterystyka wg dzielnic miasta								
Dzielnica	I półrocze				II półrocze			
	I. rodzin	I. osób	I. mieszk.	%	I. rodzin	I. osób	I. mieszk.	%
Boguszowice Osiedle	60	210	10 716	1,96	40	150	10 617	1,41
Boguszowice Stare	18	64	7 627	0,84	15	55	7 615	0,72
Chwałowice	30	81	7 493	1,08	19	53	7 454	0,71
Chwałęcice	4	14	1 828	0,77	0	0	1 831	0,00
Golejów	3	8	2 276	0,35	2	4	2 288	0,17
Gotartowice	5	11	3 578	0,31	7	26	3 585	0,73
Grabownia	1	3	755	0,40	1	3	763	0,39
Kamień	2	6	4 309	0,14	4	15	4 329	0,35
Kłokocin	5	20	2 571	0,78	4	17	2 588	0,66
Ligota – Ligocka Kuźnia	9	36	3 885	0,93	8	30	3 916	0,77
Meksyk	1	2	2 634	0,08	4	13	2 634	0,49
Niedobczyce	17	60	12 248	0,49	13	36	12 241	0,29
Niewiadom	4	17	4 641	0,37	4	14	4 621	0,30
Maroko-Nowiny	28	89	18 616	0,48	30	102	18 465	0,55
Ochojec	3	12	2 029	0,59	1	2	2 038	0,10
Orzepowice	1	3	3 474	0,09	2	7	3 483	0,20
Paruszowiec-Piaski	16	60	4 404	1,36	23	93	4 411	2,11
Popielów	1	4	3 294	0,12	1	3	3 300	0,09
Radziejów	3	13	1 876	0,69	4	17	1 863	0,91
Rybnicka Kuźnia	4	13	3 602	0,36	1	4	3 561	0,11
Rybnik – Północ	3	11	7 460	0,15	2	5	7 402	0,07
Smolna	6	19	6 785	0,28	2	7	6 724	0,10
Śródmieście	16	46	7 431	0,62	16	41	7 409	0,55
Stodoły	2	7	583	1,20	1	3	588	0,51
Wielopole	2	4	1 916	0,21	5	16	1 919	0,83
Zamysłów	3	10	3 287	0,30	4	13	3 281	0,40
Zebrzydowice	2	5	3 183	0,16	1	4	3 207	0,12
suma	249	828	132 501	0,62	214	733	132 133	0,55

Średni czas trwania procedury to od 4 do 6 miesięcy i jest porównywalny z rokiem poprzednim. Ilość pracy prowadzonej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku jest porównywalna z poprzednim rokiem.

Zasadniczymi celami działań Zespołu ds. Przemocy w 2017 roku będą:

- praca socjalna i psychologiczna z członkami rodzin doświadczających przemocy,
- realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- uszczelnienie współpracy z podmiotami realizującymi procedurę „Niebieskie Karty” i przeszkolenie ich przedstawicieli w tym zakresie,
- przewidywany jest również udział w konkursach celem pozyskania środków działania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

II. Zadania powiatowe – Piecza Zastępcza

Do podstawowych zadań Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy kierowanie dzieci do pieczy zastępczej, prowadzenie spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami), prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej, a także organizowanie wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Kierowanie dzieci do pieczy zastępczej

W 2016 roku w pieczy zastępczej przebywało **500*** dzieci pochodzących z Rybnika:

- 1/ w rodzinnej pieczy zastępczej - **379** dzieci,
- 2/ w instytucjonalnej pieczy zastępczej - **132** dzieci.

* 3 dzieci przebywało w instytucjonalnej, a następnie rodzinnej pieczy zastępczej; 5 dzieci przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej; 1 dziecko przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do rodziny zastępczej – wobec powyższego wyżej podane wartości nie sumują się.

Na terenie miasta Rybnika w pieczy zastępczej przebywało 500 dzieci, z czego:

- 1/ w rodzinnej pieczy zastępczej - **369** dzieci, (w tym **43** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika)*,
- 2/ w instytucjonalnej pieczy zastępczej - **131** dzieci (w tym **31** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika)**.

* Wliczono 39 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** 3 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta, następnie przeniesione do instytucjonalnej pieczy poza Rybnikiem.

Na terenie miasta Rybnika w pieczy zastępczej umieszczono 123 dzieci, z czego w:

- 1/ rodzinnej pieczy zastępczej - **74** dzieci (w tym **7** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika),
- 2/ instytucjonalnej pieczy zastępczej - **49** dzieci (w tym **8** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika).

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej przebywało 89 dzieci pochodzących z naszego miasta:

- 1/ rodzinna piecza zastępczej - **53***
- 2/ instytucjonalnej pieczy zastępczej - **36**.

* Nie wliczono 39 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej umieszczono 5 dzieci pochodzących z naszego miasta:

- 1/ rodzinna piecza zastępcza - **2**,
- 2/ instytucjonalna piecza zastępcza - **3**.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zrealizowano wszystkie postanowienia Sądu dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wspierają rodzinę w przekazaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej i rodziny zastępczej, organizują transport dziecka i jego opiekunów do placówki lub Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, gdzie następuje przekazanie dziecka rodzinie zastępczej bądź prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Z powiatami, na terenie których w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają rybnickie dzieci zawarte zostały porozumienia na pokrycie ich kosztów utrzymania. W związku z tym na pokrycie kosztów utrzymania małoletnich w placówkach Miasto Rybnik wydało - **1.595.158,65 zł**.

Liczba dzieci <u>przebywających</u> w pieczy zastępczej w 2016 roku (na terenie Rybnika oraz poza miastem)				
Pieczna Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna piecza zastępcza		422	379	43
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	157	144	13
	Rodziny zastępcze niezawodowe	86	68	18
	Rodziny zastępcze zawodowe	36	35	1
	Pogotowia Rodzinne	36	34	2
	Rodzinne Domy Dziecka	54	45	9
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	53	53*	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		169	138	31
w tym:	Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	61	60	1
	Dom Dziecka	73	43	30
	Rodzinny Dom nr 1 – rozwiązane z dniem 31.12.2015	-	-	-
	Rodzinny Dom nr 2 – rozwiązane z dniem 31.12.2015	-	-	-
	Placówki opiek-wych. poza Rybnikiem	35	35	-
3. Wszystkie dzieci		575**	501**	74

* Nie wliczono 39 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** ogólna liczba dzieci oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecza zastępcza i 2. Instytucjonalna piecza zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 3 dzieci przebywało w instytucjonalnej, a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 5 dzieci przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do rodziny zastępczej,
- 3 dzieci zmieniło instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Rybnika,
- 4 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Rybnika i poza Rybnikiem.

Liczba dzieci <u>umieszczonych</u> w pieczy zastępczej w 2016 roku				
Pieczna Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna Piecza Zastępcza		76	69	7
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	13	12	1
	Rodziny zastępcze niezawodowe	25	22	3
	Rodziny zastępcze zawodowe	7	6	1
	Pogotowia Rodzinne	17	15	2
	Rodzinne Domy Dziecka	12	12	-
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	2	2	-
2. Instytucjonalna piecza zastępcza		52	44	8
w tym:	Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych	31	31	-
	Dom Dziecka	18	10	8
	Rodzinny Dom nr 1 – rozwiązane z dniem 31.12.2015	-	-	-
	Rodzinny Dom nr 2 – rozwiązane z dniem 31.12.2015	-	-	-
	Placówki opiek-wych. poza Rybnikiem	3	3	-
3. Wszystkie dzieci		123*	113	15

* ogólna liczba dzieci umieszczonych oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecza zastępcza i 2. Instytucjonalna piecza zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 2 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej, a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do rodziny zastępczej,
- 2 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta następnie przeniesione do instytucjonalnej pieczy poza Rybnikiem.

Rodzinna piecza zastępcza

W Rybniku w 2016 roku funkcjonowało łącznie **193** rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba	Uwagi
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ogółem	193	-
Spokrewnione rodziny zastępcze	121	-
Niezawodowe rodziny zastępcze	51	-
Zawodowe rodziny zastępcze	8	W tym 1 posiadające umowy z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta; z jedną rodziną rozwiązano umowę
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	7	W tym 4 posiadające umowy z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta; z jedną rodziną rozwiązano umowę
Rodzinne domy dziecka	6	W tym 1 posiadający umowę z Rybnikiem a zamieszkały poza terenem miasta; w tym 2 rodzinne domy dziecka powstałe z rozwiązanych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego

W 2016 roku została zawiązana jedna nowa rodzina zastępcza zawodowa, jedna rodzinę zastępczą zawodową rozwiązano, dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego zostały przekształcone w rodzinne domy dziecka.

W związku z realizacją zadań pieczy zastępczej podpisano 21 umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, z czego z 10 osobami do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, 8 w rodzinnych domach dziecka i 3 rodzinach zastępczych niezawodowych.

Świadczenia dla rodzin zastępczych i odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych - 3.701.433,34 zł, w tym na :

wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy - **818.572,62 zł**.

Miasto Rybnik ponosiło wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dla **53** dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na łączną kwotę w wysokości - **650.026,29 zł**.

Od kwietnia 2016 roku OPS realizuje wypłaty, w ramach Programu 500+ finansowanego z budżetu państwa, dodatku wychowawczego do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci (do 18 roku życia) w rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2016 dodatek wypłacono na rzecz **301** dzieci, a poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły **1.142.057,45 zł**.

Miasto Rybnik w 2016 roku poniosło również wydatki na utrzymanie 4 dzieci w Zakładzie Lecznico-Opiekuńczym w wysokości **117.852,62 zł**.

W 2016 roku wszczęto wobec **189** osób (rodzice, pełnoletni wychowankowie) postępowania administracyjne w sprawie ustalania odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2016 roku wydano **364** decyzje, w tym:

- **312** decyzji odstępujących od ustalania opłaty,
- **18** decyzji ustalających odpłatność osób zobowiązanych,
- **34** innych.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym

Z pomocy w usamodzielnieniu skorzystało **129** osób, a w tym:

1/ **53** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **277.970 zł**, z czego na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **202.238 zł** - dla 48 wychowanków,
- b/ usamodzielnienie w wysokości - **47.850 zł** - dla 12 wychowanków,
- c/ zagospodarowanie w wysokości - **27.882 zł** - dla 14 wychowanków.

2/ **61** pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **311.194 zł**, a w tym na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **205.459 zł** - dla 54 wychowanków,
- b/ usamodzielnienie w wysokości - **85.235 zł** - dla 18 wychowanków,
- c/ zagospodarowanie w wysokości - **19.500 zł** - dla 13 wychowanków,
- d/ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych - **1.000 zł** - dla 1 wychowanka.

3/ **15** pełnoletnich wychowanków domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii **zapewniający** całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę - **83.000 zł**, a w tym na :

- a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **48.560 zł** - dla 12 wychowanków,
- b/ usamodzielnienie w wysokości - **13.776 zł** - dla 4 wychowanków,
- c/ zagospodarowanie w wysokości - **20.664 zł** - dla 4 wychowanków.

Ze wszystkimi usamodzielnianymi wychowankami prowadzona była praca socjalna, dla **25** z nich pracownik socjalny prowadzący usamodzielnienia był opiekunem usamodzielnienia.

W Rybniku funkcjonują **2 mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków**, z których korzystało **8** wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. **15** innych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych otrzymało mieszkanie z zasobów Miasta Rybnika. Ponadto w 2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku uzyskał trzecie mieszkanie chronione dla osób usamodzielnianych, które jest w trakcie przystosowania.

Pozostałe zadania z zakresu pieczy zastępczej

Zadania z zakresu pieczy zastępczej wykonywano we współpracy z sądem opiekuńczym oraz z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej (w zakresie kierowania dzieci do pieczy zastępczej oraz sprawowania nadzoru nad realizacją umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinami pomocowymi).

Na zlecenie sądu opiekuńczego przygotowywano **6** opinii o kandydatach na rodziny zastępcze.

Przeprowadzono kontrolę w **5** rodzinach zastępczych zawodowych – przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w pełnieniu zadania opieki i wychowania powierzonych dzieci.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzony jest **Rejestr Rodzin Zastępczych** (niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka), a jego wypisy przekazane są do Sądu Rejonowego w Rybniku.

Dział Pieczy Zastępczej przygotowuje wydawanie **zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego**, które z upoważnienia Prezydenta Miasta Rybnika wydaje Dyrektor OPS. W roku 2016 wydano **6** zezwoleń, w tym **1** tymczasowe.

W 2016 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej nie ogłosiło w ramach Resortowego Programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej konkursu na dofinansowanie m. in. wynagrodzeń dla powstałych w 2016 roku rodzinnych domów dziecka i zawodowych rodzin zastępczych oraz świadczeń dla powstałych w 2016 roku rodzin zastępczych oraz konkursu w ramach dotacji z Rezerwy celowej na świadczenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych powstałych przed 2016 rokiem.

Zestawienie potrzeb zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W związku z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obligującymi do umieszczania dzieci do lat 10 w rodzinnej pieczy zastępczej oraz regulujących liczbę dzieci w rodzinie zastępczej (nie więcej niż 3 dzieci) koniecznym jest dalsze zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Planowane jest założenie 3 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna oraz świadczenie wychowawcze:

Planowany budżet Działu Świadczeń Rodzinnych w omawianym okresie na realizację zadań stanowił kwotę w wysokości – **90.092.681 zł**, z czego 89.761.391 zł to budżet państwa i 331.290 zł to budżet gminy. Wydatki zamknęły się na poziomie kwoty w wysokości - **89.702.065 zł**, z czego 89.431.933 zł to wydatki budżetu państwa i 270.132 zł to wydatki budżetu gminy.

Poniesiono wydatki z tytułu:

1. **Świadczeń rodzinnych** na kwotę **26.986.779 zł**, wydając w tym zakresie **8.752** decyzje, a w tym na :
  1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – **9.032.193 zł**,
  2. Świadczenia opiekuńcze – **11.949.019 zł**,
  3. Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – **1.174.000 zł**,
  4. Jednorazową zapomogę ze środków gminy – **15.000 zł**,
  5. Świadczenie rodzicielskie – **4.816.567 zł**.
2. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń – **105.661 zł**.
3. Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – **1.300.308 zł**.
4. Opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców – **106.312 zł**.
5. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych – **budżet państwa – 666.651 zł**.
6. Wydatków na obsługę świadczeń rodzinnych – **budżet gminy – 130.126 zł**.
7. **Funduszu alimentacyjnego** wydano – **1.272** decyzje i wypłacono świadczenia osobom uprawnionym do alimentów na kwotę - **5.477.102 zł**.
8. Zwrotu nienależnie pobranego funduszu - **73.803 zł**.
9. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet państwa - 155.621 zł**.
10. Wydatków na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet gminy 124.093 zł**.
11. Zwrotu przez dłużników alimentacyjnych - **981.397 zł** z czego w gminie Rybnik pozostało **184.488 zł**.
12. **Zasiłku dla opiekuna** w wysokości **637.664 zł**, w tym:
  - zasiłek dla opiekuna – **501.072 zł**,
  - opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – **96.288 zł**,
  - opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców – **7.861 zł**,
  - wydatki na obsługę zasiłku dla opiekuna – **budżet państwa – 39.391 zł**,

- wydatki na obsługę zasiłku dla opiekuna – **budżet gminy – 913 zł.**
13. **Świadczeń wychowawczych** na kwotę **53.754.040 zł**, wydając w tym zakresie **10.479** decyzji.
14. Wydatków na obsługę świadczeń wychowawczych – **budżet państwa – 469.681 zł.**
15. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych – **5.100 zł.**

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2016 wysokość środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wynosiła **2 115 817,00 zł.** Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 2046), Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki samorządom powiatowym na realizację określonych zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych według algorytmu.

Z kolei w myśl art. 35a ust. 3 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rada Miasta Rybnika w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają przedmiotowe środki.

Z uwagi na niewystarczający limit przyznanych środków finansowych Rada Miasta Rybnika na podstawie Uchwały nr 317/XIX/2016 z dnia 10 marca 2016 r. nie określiła dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jako zadania, na które przeznaczają środki pieniężne. W związku z powyższym w 2016 roku zadanie to nie zostało zrealizowane.

Natomiast środki w wysokości **2 115 817,00 zł** przeznaczone na realizację zadań z rehabilitacji społecznej przeznaczono na następujące zadania:

Wydatkowanie środków w roku 2016 z podziałem na rodzaje realizowanych zadań

Zadanie	Plan na rok wg realizowanych zadań w zł.	Wnioski złożone	Kwota wnioskowana w zł	Ilość wniosków zrealizowanych/ w tym dzieci	Ogółem środki wydatkowane w zł.
Zaopatr. ortopedyczne	-	1 012	538 699,54	955/122	524 786,92
Sprzęt rehabilitacyjny	-	18	32 348,19	16/4	17 550,08
Razem : OR , SR	542 337,00	1 030	571 047,73	971/126	542 337,00
Turnusy rehabilitacyjne	0,00	281	-	0/0	0,00
Bariery techniczne	-	38	164 233,85	31/1	90 078,50
Bariery w komunikowaniu się	-	19	57 163,84	15/1	25 914,00
Bariery architektoniczne	-	32	301 712,00	15	108 222,95
Razem bariery funkcjonalne	224 216,00	89	523 109,69	61/2	224 215,45
Sport, kultura, rekreacja	5 600,00	1	13 680,00	1	5 600,00
WTZ	1 343 664,00				1 343 664,00
Razem zadania	2 115 817,00	1 401	1 107 837,42	1 033	2 115 816,45

Wysokość środków, którymi dysponował powiat nie pozwoliła na pozytywne rozpatrzenie wszystkich uzasadnionych merytorycznie wniosków w ramach poszczególnych zadań.

- **art. 36 Ustawy dot. zlecenia zdań fundacjom i organizacjom pozarządowym,**
- **oraz usług tłumacza języka migowego** z powodu braku zainteresowania ze strony potencjalnych wnioskodawców.

W prowadzonej przez Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym **Bazie Danych Osób Niepełnosprawnych**, na koniec 2016 roku zarejestrowanych było **7 183** osoby, z czego **3 868** kobiet i **3 315** mężczyzn, w tym **541** dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Informacje z bazy wykorzystywane były zarówno przez pracowników działu jak również pracowników innych działów tu. Ośrodka w celu np.: weryfikacji informacji o klientach na prośbę sądów, Policji, kuratorów, fundacji, itd. Dane służyły również jako dopełnienie informacji przy pisaniu przez pracowników tu. Ośrodka projektów.

W roku 2016 Ośrodek realizował wspólnie z CRiR Bushido Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rybniku „Program wsparcia dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Rybnika w dostępie do rehabilitacji na lata 2016-2018”. W ramach programu w miesiącach od maja do grudnia przyjęto **67 wniosków** i skierowano do rehabilitacji **67 osób**.

V. Zamówienia Publiczne

W ramach realizacji ustawy Prawo zamówień publicznych zgodnie z art. 39 zostały przeprowadzone następujące postępowania przetargowe:

- 1) Sukcesywny zakup wraz z dostawą zastępczych środków płatniczych zwanych popularnie bonami dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku. Wartość **umowy 240 000,00 zł netto/brutto**,
- 2) Zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń byłego baru na pomieszczenia administracyjno - biurowe dla realizacji świadczeń rodzinnych - Program rodzina 500 +. **Wartość umowy 235 033,31 zł brutto**,
- 3) Zakup i dostawa sprzętu komputerowego na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej z podziałem na zadania: Zadanie nr 1 : „Zakup i dostawa komputerów wraz z oprogramowaniem na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku w ramach realizacji świadczeń rodzinnych - Program Rodzina 500 plus”. Zadanie nr 2: „Zakup i dostawa drukarek na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku w ramach realizacji świadczeń rodzinnych - Program Rodzina 500 plus”. Zadanie nr 3: „Zakup i dostawa drukarki na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku w ramach realizacji projektu Alternatywa z RPO WSL 2014 - 2020”. Wartość umowy dla Zadania nr 1 - **60 695,58 zł brutto**, oraz dla Zadania nr 2 - **7 950,72 zł brutto**, natomiast Zadanie nr 3 zostało unieważnione,
- 4) Wykonanie instalacji klimatyzacji w wybranych pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Żużłowej 25 w Rybniku. Zakres prac obejmuje wykonanie instalacji klimatyzacji we wszystkich pomieszczeniach biurowych, sali konferencyjnej oraz korytarzu na parterze. Wartość umowy **315 837,89 zł brutto**,
- 5) Zakup i dostawa części i akcesoriów komputerowych w postaci zasilaczy oraz podzespołów serwera na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku w ramach realizacji świadczeń rodzinnych - Program Rodzina 500 plus.

Przedmiot zamówienia został podzielony na dwa zadania: Zadanie nr 1: Dostawa zasilaczy UPS. Zadanie nr 2: Dostawa podzespołów serwera. Wartość umowy dla Zadania nr 1 - **4 383,72 zł brutto** natomiast Zadanie nr 2 zostało unieważnione,

- 6) Zakup i dostawa części oraz akcesoriów komputerowych na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku, w postaci podzespołów serwera w ramach realizacji świadczeń rodzinnych - Program Rodzina 500 plus. **Wartość umowy 19 939,53 zł brutto**,
- 7) Wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. **Wartość umowy 16 000,00 zł netto/brutto**,
- 8) Wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. **Wartość umowy 10 000,00 zł netto/brutto**,
- 9) Wykonywanie usług opiekuńczych, tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych, specjalistycznych oraz specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Przedmiot zamówienia został podzielony na dwa zadania: Zadanie nr 1: Wykonywanie usług opiekuńczych tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych, specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci.

Zadanie nr 2: Wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Wartość umowy dla Zadania nr 1 - **450 000,00 zł netto/brutto** oraz dla Zadania nr 2 - **144 000,00 zł netto/brutto**.

Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie art. 25 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oraz art. 11 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłosił otwarte konkursy ofert dla zadania o nazwie:

- 1) „Prowadzenie Dziennego Domu „Senior - Wigor” w Rybniku przy ul. Stanisława Konarskiego 49”. Wartość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania publicznego **wyniosła 324 096,00 zł**,
- 2) „Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla osób bezdomnych z terenu miasta”. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania publicznego **wyniosła łącznie: 932 898,00 zł**.

Dział Administracyjno - Gospodarczy nadzorował również wykonywanie prac społecznie użytecznych. Prace te były wykonywane w okresie od stycznia 2016 r. do grudnia 2016 r. przez osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Prace tą w Ośrodku Pomocy Społecznej świadczyły łącznie 3 osoby.

VIII. Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień 31.12.2016 rok

Wyszczególnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku Dział - 852		
	Rozdział – 85219 Pomoc społeczna	Rozdział – 85206 Zespół Asysty Rodzinnej	Rozdział – 85212 Dział Świadczeń Rodzinnych
Planowany stan etatów na 31.12.2016	119,50	6,00	20,00 + 6,50*
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2016	128,50	6,00	19,75 + 6,50*
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa w związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim	<p><u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 7 etatów (7 osób) – zastępstwo na stanowisku: - pracownik socjalny</p> <p><u>Dział Organizacyjny i Spraw Pracowniczych</u> 1 etat (1 osoba) – zastępstwo na stanowisku: - inspektor</p> <p><u>Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym</u> 1 etat (1 osoba) – zastępstwo na stanowisku: - st. Inspektor</p> <p><u>RAZEM: 9 etatów (9 osób)</u></p>	<p><u>Zespół Asysty Rodzinnej</u> 0,5 etatu (1 osoba) – zastępstwo na stanowisku: - asystent rodziny</p> <p><u>RAZEM: 0,5 etatu (1 osoba)</u></p>	<p><u>Dział Świadczeń Rodzinnych</u></p> <p>brak zastępstw</p>
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	Wakat: 0 wszystkie etaty zagospodarowane	Wakat: 0 wszystkie etaty zagospodarowane	Wakat: 0,25 - informatyk – 0,25 etatu
Zapotrzebowanie zwiększenia limitu etatów na rok 2017	5,0 etatów na stanowisku – pracownik socjalny 3,50 etatu na stanowiskach urzędniczych	5,00 etatów na stanowisku – asystent rodziny	

*etaty przeznaczone na realizację zadań 500+

Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów w projektach dotowanych ze środków U.E. i MPPiS

Wyszczególnienie	Projekt „ALTERNATYWA” Dział - 852 Rozdział - 85295	Asystent rodziny – MPPiS - 2015 Dział – 852 Rozdział - 85206
Planowany stan etatów na 31.12.2016	8,00	5,50
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2016	6,00	5,50
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa	brak zastępstw	brak zastępstw
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	Wakat: 2,00 etaty	brak wakatów

Zestawienie zatrudnienia na stanowiskach pracy (stan na 31.12.2016 rok)

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku					
		OPS		DŚR		Łącznie OPS i DŚR	
		Osoby	Etaty	Osoby	Etaty	Osoby	Etaty
1	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2,00	-	-	2	2,00
2	Radca prawny	-	-	-	-	-	-
3	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji	20	20,00	2	2,00	22	22,00
4	Pracownicy socjalni	71	70,00	-	-	71	70,00
	w tym: pracownicy w punktach terenowych	62	62,00	-	-	62	62,00
5	Psycholog	1	0,50	-	-	1	0,50
6	Specjalista ds. pedagogicznych	1	0,50	-	-	1	0,50
7	Asystenci rodziny	11	10,50	-	-	11	10,50
8	Pracownicy administracyjni	40	38,50	23	23	63	61,50
9	Pomoc administracyjna	1	1,00	-	-	1	1,00
10	Pozostali pracownicy (konserwator, kierowca i rob. Gospodarczy)	3	3,00	2	1,25	5	4,25
	Razem:	150	146,00	27	26,25	177	172,25

Zestawienie dotyczące studiów wyższych pracowników Ośrodka dofinansowywanych przez pracodawcę (stan na 31.12.2016 rok)

L.p.	Kierunek studiów		Liczba pracowników	Zajmowane stanowisko	Kwota dofinansowania za 1 semestr
	magisterskie o specjalności:	licencjackie			
1.	Mediacje i negocjacje	-	2	asystent rodziny	800,-zł
2.	Planowanie strategiczne z elementami superwizji	-	1	Kierownik Zespołu Asysty Rodzinnej	800,- zł
3.	-	praca socjalna	2	asystent rodziny	800,- zł

Zestawienie dot. wykształcenia pracowników OPS Rybnik na dzień 31.12.2016 rok

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku	Wykształcenie			
			magisterskie lub wyższe niż mgr	wyższe zawodowe	średnie	zasadnicze zawodowe i niższe
1.	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2	-	-	-
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji Punktów/Zespołów	22	20	-	2	-
3.	Pracownicy socjalni	71	46	7	18	-
4.	Pozostali pracownicy	82	54	11	14	3
	Razem	177	122	18	34	3

Szkolenia pracowników Ośrodka w 2016 roku

Lp.	Dział Ośrodka	Liczba przeszkolonych pracowników	Poniesione koszty	Liczba pracowników biorących udział w bezpłatnych szkoleniach, seminariach, konferencjach
1.	Administracyjno- Gospodarczy	1	950,00 zł	-
2.	Finansowo – Księgowy	6	2867,00 zł	3
3.	Dyrekcja	2	0,00 zł	2
4.	Usług	4	637,10 zł	1
5.	Pomocy Środowiskowej	31	1830,50 zł	21
6.	Organizacyjny i Spraw Pracowniczych	5	1558,00 zł	3
7.	Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	2	102,70 zł	1
8.	Pieczy Zastępczej	5	1671,00 zł	1
9.	Świadczeń Rodzinnych	9	5560,00 zł	-
10.	Zespół ds. Przemocy	5	352,70 zł	4
11.	Zespoły Projektowe	1	0,00 zł	1
12.	Administrator Bezpieczeństwa Informacji	1	499,00 zł	-
RAZEM		72	16 028,00 zł	37

Całościowe zestawienie wszystkich zakresów tematycznych różnorodnych form doskonalenia zawodowego pracowników poszczególnych działów.

Dział	Temat	Rodzaj	Liczba pracowników	Poniesione koszty	Termin / miejsce
Administracyjno – Gospodarczy	Zamówienia publiczne z uwzględnieniem nowelizacji z 22 czerwca 2016 roku	szkolenie	1	950,00 zł	17-18.08.2016 Katowice
Finansowo – Księgowy	Najnowsze zmiany w systemie ubezpieczeń społecznych	szkolenie	2	520,00 zł	20.01.2016 Rybnik
	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2016 r. Najnowsze orzecznictwo oraz wyjaśnienia Ministerstwa Finansów	szkolenie	1	339,00 zł	04.05.2016 Katowice
	Nowe zasady rachunkowości i sprawozdawczości zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego w 2016 r. – wybrane zagadnienia	szkolenie	2	698,00 zł	12.05.2016 Katowice
	Potrącenia z wynagrodzeń pracowniczych	szkolenie	1	350,00 zł	17.05.2016 Katowice
	Najnowsze zmiany w systemie ubezpieczeń społecznych	szkolenie	1	260,00 zł	19.07.2016 Rybnik
	Szkolenie dot. centralizacji VAT	szkolenie	2	0,00 zł	19,26.10.2016 Rybnik

	Szkolenie dot. systemu do obsługi VAT	szkolenie	3	0,00 zł	24.11.2016 Rybnik
	Podatek dochodowy od osób fizycznych w zakładach pracy – przygotowanie do akcji wymiarowej za rok 2016	szkolenie	1	350,00 zł	15.12.2016 Katowice
	Zmiany na 2017 rok – wynagrodzenie minimalne zleceniobiorców i umowy zlecenia w nowym stanie prawnym	szkolenie	1	350,00 zł	21.12.2016 Rybnik
Dyrekcja	Standardy usług pomocy i integracji społecznej	warsztaty	1	0,00 zł	04.02.2016 Katowice
	Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych	konferencja	1	0,00 zł	31.03.2016 Katowice
	Polsko – czeskie doświadczenia w zakresie pomocy społecznej	konferencja	1	0,00 zł	18.05.2016 Bielsko-Biała
	Współczesne wyzwania pracy z rodziną	konferencja	1	0,00 zł	09.12.2016 Katowice
Usług	Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze	szkolenie	1	329,00 zł	23.06.2016 Katowice
	Dopalacze – profilaktyka, interwencja, działanie	szkolenie	1	0,00 zł	15-16.09.2016 Katowice
	Procedury i następstwa prawne ubezwłasnowolnienia	szkolenie	3	308,10 zł	05-06.10.2016 Rybnik
Pomocy Środowiskowej	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – dylematy i rozwiązania w praktyce – Procedura Niebieskie Karty – praca z osobami doznającymi i stosującymi przemoc – techniki skutecznego motywowania	szkolenie	1	290,00 zł	28.04.2016 Katowice
	Polsko – czeskie doświadczenia w zakresie pomocy społecznej	konferencja	1	0,00 zł	18.05.2016 Bielsko-Biała
	Rewitalizacja – Kultura – Innowacje. Współczesne wyzwania pracy z rodziną	konferencja	6	0,00 zł	24.05.2016 Katowice
	Przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym – interwencja i pomoc, z elementami bezpieczeństwa dla pracowników pierwszego kontaktu	szkolenie	4	0,00 zł	21-23.09.2016 05-07.10.2016 19-21.10.2016 Milówka
	Adolescencja – kryzysy i podstawowe dylematy okresu dojrzewania	warsztaty	2	0,00 zł	29.09.2016 Katowice
	Procedury i następstwa prawne ubezwłasnowolnienia	szkolenie	15	1 540,50 zł	05-06.10.2016 Rybnik
	Uzależnienia drogą do(ni)kąd?	konferencja	2	0,00 zł	03.11.2016 Katowice
	Wizyta studyjna po obszarach rewitalizacji	wizyta studyjna	4	0,00 zł	09-10.11.2016 Łódź Żyrardów
	Systemowe możliwości wspierania osób z niepełnosprawnością – dobre praktyki	konferencja	4	0,00 zł	23.11.2016 Połomia

	Praca z ofiarą przemocy ze szczególnym uwzględnieniem syndromu sztokholmskiego, PTSD i cyklicznego charakteru przemocy w rodzinie z problemem uzależnienia	szkolenie	2	0,00 zł	29.11-01.12.2016 Milówka
	Ewolucja systemu wspierania rodziny – priorytety i wyzwania	konferencja	6	0,00 zł	01.12.2016 Katowice
	Współczesne wyzwania pracy z rodziną	konferencja	1	0,00 zł	09.12.2016 Katowice
Organizacyjny i Spraw Pracowniczych	Budowa, zabezpieczenie i monitorowanie sieci teleinformatycznej w urzędzie zgodnie z minimalnymi wymaganiami bezpieczeństwa dla systemów teleinformatycznych podmiotów realizujących zadania publiczne zawartymi w rozporządzeniu w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności	szkolenie	2	880,00 zł	04.02.2016 Katowice
	Seminarium dotyczące obligacji społecznych organizowane we współpracy z OECD	seminarium	1	0,00 zł	31.05.2016 Warszawa
	Advanced Security Systems 2016	konferencja	2	0,00 zł	02.06.2016 Katowice
	Nowe przypadki w prawie pracy	szkolenie	2	678,00 zł	21.06.2016 Katowice
	DAGMA IT SECURITY SHOW 2016	konferencja	2	0,00 zł	14.07.2016 Katowice
	Integracja społeczności romskiej w środowisku lokalnym	konferencja	1	0,00 zł	27.09.2016 Katowice
	Wizyta studyjna po obszarach rewitalizacji	wizyta studyjna	1	0,00 zł	09-10.11.2016 Łódź Żyrardów
Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych	konferencja	1	0,00 zł	31.03.2016 Katowice
	Procedury i następstwa prawne ubezwłasnowolnienia	szkolenie	1	102,70 zł	05-06.10.2016 Rybnik
Pieczy Zastępczej	Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci odbieranych z rodzin	szkolenie	2	600,00 zł	25.05.2016 Katowice
	Postępowanie administracyjne przed organami administracji publicznej – kurs e-learning	szkolenie	2	594,00 zł	02.09-02.12.2016
	Organizacja i zarządzanie w pomocy społecznej – kurs e-learning	szkolenie	1	297,00 zł	13.09-13.12.2016
	Nadzór i kontrola pieczy zastępczej na poziomie samorządu	szkolenie	1	180,00 zł	20.09.2016 Katowice
	Uzależnienia drogą do(ni)kąd?	konferencja	1	0,00 zł	03.11.2016 Katowice
Świadczeń Rodzinnych	Świadczenia rodzinne 2016	szkolenie	2	698,00 zł	15.01.2016 Katowice
			1	359,00 zł	15.07.2016 Katowice
	Świadczenie wychowawcze 500+ - nowa ustawa	szkolenie	2	718,00 zł	25.02.2016 Katowice
			1	359,00 zł	20.05.2016 Katowice

	Fundusz alimentacyjny 2016 – aktualne problemy	szkolenie	2	698,00 zł	25.02.2016 Katowice
			1	359,00 zł	09.06.2016 Katowice
	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, 500+	szkolenie	1	210,00 zł	21.10.2016 Czerwonka- Leszczyny
	Kodeks postępowania administracyjnego w ośrodkach pomocy społecznej	szkolenie	1	359,00 zł	03.11.2016 Katowice
	Obsługa świadczeń wychowawczych w ramach aplikacji Familia – dla zaawansowanych	szkolenie	2	600,00 zł	08.11.2016 Katowice
	Szkolenie użytkowników aplikacji FundAI w zakresie wybranych zagadnień	szkolenie	2	600,00 zł	15.11.2016 Katowice
	Szkolenie użytkowników aplikacji Familia w zakresie wybranych zagadnień	szkolenie	2	600,00 zł	17.11.2016 Katowice
Zespół ds. Przemocy	Przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym – interwencja i pomoc, z elementami bezpieczeństwa dla pracowników pierwszego kontaktu	szkolenie	1	0,00 zł	18-20.05.2016 Milówka
	Przemoc i alkohol – związek przyczynowo – skutkowy. Pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych w sytuacji przemocy w rodzinie	szkolenie	2	0,00 zł	13,15.07.2016 Katowice
	Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – praca z osobą uzależnioną	szkolenie	1	0,00 zł	10-12.08.2016 Cieszyn 24-26.08.2016 28-29.09.2016 Katowice
	Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kurs I stopnia	szkolenie	1	0,00 zł	29-31.08.2016 Cieszyn 21-23.09.2016 12-13.10.2016 16-18.11.2016 05-06.12.2016 Katowice
	FAS w perspektywie interdyscyplinarnej	konferencja	1	50,00 zł	09.09.2016 Łędziny
	Procedury i następstwa prawne ubezwłasnowolnienia	szkolenie	1	102,70 zł	05-06.2016 Rybnik
	Dziecko między dorosłymi – ograniczenie kontaktu z jednym z rodziców i wnikanie w konflikt a procedura Niebieskie Karty	seminarium	1	200,00 zł	15.11.2016 Warszawa
Zespoły Projektowe	Rewitalizacja – Kultura – Innowacje. Współczesne wyzwania pracy socjalnej	konferencja	1	0,00 zł	24.05.2016 Katowice
Administrator Bezpieczeństwa Informacji	Ochrona danych osobowych dla Administratora Bezpieczeństwa Informacji	szkolenie	1	499,00 zł	26.04.2016 Katowice

Szkolenia obowiązkowe wynikające z ustawowych obowiązków pracodawcy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej. Całościowy koszt szkoleń wyniósł **1 355,00 zł**.

Lp.	Rodzaj szkolenia	Data szkolenia	Ilość	Koszty szkoleń
1.	Szkolenie okresowe dla pracowników na stanowiskach pracowniczych urzędniczych	01.04.2016	12	0,00 zł
		26.04.2016	1	
		21.10.2016	45	
		15.11.2016	1	
2.	Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.	14.03.2016	6	480,00 zł
		30.05.2016	1	
		12.10.2016	1	
3.	Szkolenie z ochrony przeciwpożarowej	29.11.2016	36	875,00 zł
RAZEM			103	1 355,00 zł

Poniższa tabela przedstawia udział w bezpłatnych specjalizacjach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu w ramach projektu dofinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna pn. „Specjalizacja kadr zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji – I stopień w zawodzie pracownik socjalny”.

Specjalizacja	Dział	Liczba pracowników	Termin / miejsce
I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	Pieczy Zastępczej	1	17.09.2016 – 28.05.2017 Opole
	Pomocy Środowiskowej	2	

Zestawienie bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego – Dział Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Temat szkolenia	Rodzaj	Liczba pracowników	Dział	Termin/miejsce
Przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym – interwencja i pomoc, z elementami bezpieczeństwa dla pracowników pierwszego kontaktu	szkolenie	5	Zespół ds. Przemocy Zespół Asysty Rodzinnej	18-20.05.2016 21-23.09.2016 05-07.10.2016 19-21.10.2016 Milówka
Przemoc i alkohol – związek przyczynowo – skutkowy. Pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych w sytuacji przemocy w rodzinie	szkolenie	2	Zespół ds. Przemocy	13,15.07.2016 Katowice

Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – praca z osobą uzależnioną	szkolenie	1	Zespół ds. Przemocy	10-12.08.2016 Cieszyn 24-26.08.2016 28-29.09.2016 Cieszyn
Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kurs I stopnia	szkolenie	1	Zespół ds. Przemocy	29-31.08.2016 Cieszyn 21-23.09.2016 12-13.10.2016 16-18.11.2016 05-06.12.2016 Katowice
Dopalacze – profilaktyka, interwencja, działanie	szkolenie	1	Usług	15-16.09.2016 Katowice
Praca z ofiarą przemocy ze szczególnym uwzględnieniem syndromu sztokholmskiego, PTSD i cyklicznego charakteru przemocy w rodzinie z problemem uzależnienia	szkolenie	2	Zespół Asysty Rodzinnej	29.11-01.12.2016 Milówka

IX. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2016

W 2016 roku łącznie wystawiono **39 tytułów wykonawczych** na ogólną kwotę : **34.502,67 zł** /podział wg ilości oraz wysokości kwot wystawionych tytułów wykonawczych w poszczególnych jednostkach/działach ukazuje poniższa tabela

Lp.	Jednostka/ Dział wystawiający tytuł wykonawczy	Ilość tytułów	Kwota w zł
1.	Dział Świadczeń Rodzinnych		
	Świadczenia rodzinne	15	7.183,41
	Fundusz Alimentacyjny	24	27.319,26
	Świadczenie wychowawcze	-	-
	grzywna i upomnienie	-	-
2.	Dział Usług	-	-
	RAZEM	39	34.502,67

W 2016 roku nie wystawiono żadnych upomnień.

VIII. PROJEKTY REALIZOWANE W 2016 ROKU:

Projekt „Alternatywa” w ramach RPO WSL

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ		INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI			PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA			PROGRAM JESTEŚMY RAZEM		INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIANIA		REINTEGRACJA ZAWODOWA UCZESTNIKÓW (dodatkowe wsparcie dla wszystkich uczestników projektu)	
liczba uczest. korzystających ze wsparcia	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	ilość osób korzystających	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	koszt uruchomieni a mieszkania	ilość osób	koszt	koszt uruchomieni a Punktu Aktywizacji Społecznej	ilość osób	koszt całkowity dot. uczestnika i jego otoczenia	ilość uczestników	koszt uczestnika	ilość uczestników	koszt uczestnika
50	2 561,00 zł	17 kobiet 12 dzieci	4 200,00 zł	73 000,00 zł	18	2 822,00 zł	31 197,00 zł	29	2 547,00 zł	budżet OPS	budżet partnera 17-tka	budżet OPS	budżet partnera CRIS
										20	4 767,00 zł	134	144,00 zł
										46 578,00 zł	48 770,58 zł	3 042,00 zł	16 198,00 zł

UCZESTNICY PROJEKTU															WYDATKOWANE ŚRODKI					
uczestnicy projektu			uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			uczestnicy, którzy przerwali udział			uczestnicy, którzy kontynuują w 2017 r.			Partner „17-stka”	CRIS	OPS			
K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	48 770,58 zł	16 197,52 zł	EFS	własne		
																	445 187,35 zł	149 578,60 zł		
107	27	134	60	14	74	25	3	28	18	3	21	64	21	85			594 765,95 zł			

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	16	78 944,00
2.	Chwałowice	2	9 868,00
3.	Golejów	1	4 934,00
4.	Grabownia	1	4 934,00
5.	Kamień	3	14 802,00
6.	Niedobczyce	19	93 746,00
7.	Niewiadom	22	108 548,00
8.	Maroko-Nowiny	5	24 670,00
9.	Paruszowiec-Piaski	29	143 086,00
10.	Rybnik-Północ	10	49 340,00
11.	Śródmieście	24	118 416,00
12.	Wielopole	2	9 868,00

Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2016

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku dzięki dotacji przyznanej w ramach „Programu Asystent Rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” , tj. **84 000 zł**, w okresie od 18.07.2016 do 31.12.2016 r. zatrudniał czterech asystentów rodziny (na umowę o pracę na czas określony, 3 w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 40 godzin tygodniowo, a 1 w niepełnym wymiarze czasu pracy 1/2 etatu).

Dodatkowo od 12.09.2016 r. do 31.12.2016 r. pracę podjęło kolejnych 2 asystentów (na umowę o pracę na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy, tj. 40 godzin tygodniowo).

Asystenci pracowali w ramach zadaniowego czasu pracy, wykonując swoje obowiązki z zachowaniem ośmiogodzinnej ciągłości pracy w przedziale czasowym od g. 7.00 do g. 20.00. Wszyscy zatrudnieni asystenci posiadali wykształcenie wyższe i pracowali z rodzinami na terenie całego miasta.

Każdy z zatrudnionych asystentów współpracował z 8 - 10 rodzinami.

W 2016 roku wsparciem asystentów rodziny w ramach Programu było objętych **49 rodzin**, z których **12** zostało zobowiązanych do współpracy przez Sąd. W minionym roku w **3** rodzinach zakończono wsparcie w związku z osiągnięciem celów.

Rodziny z dziećmi i ich sytuacja - objęte wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	36	140	79
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	12	50	28
3.	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	6	18	8
	w tym spokrewnionych	0	0	0
	innych	6	18	8
4.	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	0	0	0
	w tym na terenie Miasta Rybnika	0	0	0
	poza miastem	0	0	0
5.	Rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	5	26	8
	w tym z rodzin zastępczych	0	0	0
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	0	0

Pkt. 3 i 4 – do liczby osób w rodzinach nie wliczono dzieci pozostających w pieczy zastępczej

W 2016 roku wsparciem asystentów objętych było **49** rodzin, (**168** osób, w tym **92** dzieci (z których **8** przebywa w pieczy zastępczej).

Nadzór kuratora ds. rodzinnych i nieletnich jest prowadzony w **36** rodzinach (w których jest **140** osób, wychowuje się **79** dzieci).

Dodatkowo w **12** rodzinach prowadzony jest nadzór kuratora ds. karnych (w rodzinach tych jest **50** osób i wychowuje się **28** dzieci).

W trakcie współpracy z asystentem w przypadku **2** rodzin Sąd wydał postanowienia o zabezpieczeniu **3** dzieci. W wyniku realizowanego wsparcia do **2** rodzin powróciło **3** dzieci.

Na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach asystenci :

- konsultowali z Zespołem ds. Przemocy ws. **4** rodzin, w przypadku **3** rodzin zostały wystosowane pisemne zgłoszenia, dodatkowo asystenci rodziny uczestniczyli w **6** spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- uczestniczyli w okresowej ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz współpracowali z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej ws. **6** rodzin (z których **8** dzieci pozostaje w pieczy zastępczej);
- uczestniczyli w rozprawach sądowych ws. **2** rodzin, udzielając pisemnych informacji na wniosek Sądu dot. sytuacji rodzin (**16**) oraz sporządzanie pisemnych wniosków o wgląd w sytuację (**3**) rodzin;
- współpracowali z pracownikami świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego (z których wsparcia korzysta **9** dzieci z **6** rodzin).

Asystenci stosowali zindywidualizowane metody pracy z rodzinami, dostosowane do ich sytuacji i możliwości. Na każdym etapie pracy starali się maksymalnie angażować i motywować członków rodzin do realizowania zaplanowanych działań. Ponadto poza ustawowymi zadaniami, asystenci w celu zwiększenia efektów pracy również :

- motywowali członków rodzin do udziału w terapiach i warsztatach,
- pomagali w organizowaniu opieki na dziećmi podczas trwania w/w zajęć;
- towarzyszyli rodzinom podczas konsultacji lekarskich;
- towarzyszyli rodzinom podczas bezpłatnych porad prawnych;
- współpracowali z pracodawcami, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Asystenci systematycznie współpracowali z przedszkolami, szkołami oraz placówkami wsparcia dziennego, do których uczęszczały dzieci, placówkami medycznymi i terapeutycznymi, z kuratorami zawodowymi i społecznymi, dzielnicowymi, pedagogami oraz psychologami z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, a także pracownikami Zespołu ds. Przemocy, Zespołu ds. Bezdomności i Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

Asystenci sporządzali opinie dot. rodzin na wniosek Sądu, Prokuratury, Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, oraz innych jednostek realizujących zadania pomocy społecznej. Na wezwanie Sądu uczestniczyli w rozprawach dotyczących rodzin. Asystenci współpracowali także z PCK oraz „Bankiem Drugiej Ręki”. Ponadto pomagali i pośredniczyli w przekazywaniu rzeczy, ubrań i mebli dla rodzin, współpracowali także ze sponsorami.

Program „Aktywny Samorząd”

W roku 2016 realizowany był w dalszym ciągu pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Zasady programu i kierunki działań opracowane zostały w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - określiły one obszary wsparcia, w ramach których osoby niepełnosprawne mogły wnioskować o dofinansowanie następujących zadań:

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Kwota wypłacona w zł
pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B	0	0	0
pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	3	1	5 000,00
pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	11	11	88 906,90
dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	4	4	7 835,00
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	4	6 800,00
pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	0	0	0
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny(co najmniej na III poziomie jakości	0	0	0
dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku, przedszkolu itp.	5	5	6 970,00
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (wypłacone do 31.12.2016r.)	51	49	93 428,00
razem	78	74	208 939,90

Zawarte umowy w ramach Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, będą wypłacane do kwietnia 2017r.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Jerzy Kajzerek

Akceptuję

Zastępca Prezydenta Piotr Masłowski